

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt roka ... 1 " — "
sednôtlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapešt, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

1600-ročné jubileum.

Púť Katolíckej Ludovej Jednoty do Ríma.

Pod múrami Ríma pri moste Milvius 27. októbra r. 312. bola tá veľavýznamná bitka, v ktorej Konštantín pod praporami, znamením kríža, opatrenými zvíťazil nad Maxenciusom. Toto skoro zázračné víťazstvo znamenalo veľký obrat pre celú ríšu rimanskú a malo za následok, že Konštantín v mesiaci máji r. 313. v Milane vydal edikt, ktorý kresťanstvu zabezpečil úplnú slobodu a udelil všetky práva, ktoré mali rimanskí pohania. Za týmto len skoro do pozadia vtisnuté bolo pohanstvo a ako úradné štátne náboženstvo, po celom vtedy známom svete rozprestierajúcej rimanskej ríše, vyhlásené bolo kresťanstvo.

V deň 27. októbra r. 312., teda keď pohan Maxencius pri moste Milvius utopil sa v žltých vlnách rozvodnenej rieky Tiber, svitla sloboda, behom tri sto rokov ukrutne prenasledovanému kresťanstvu. V tento deň takrečeno začínajú sa tie pamiatné slávnosti, ktoré akožto šesťnásťsto-ročné jubileum zlatej bully slobody cirkvi, milanského totiž ediktu, začiatníctvom svätého otca pápeža Piusa X. odbavuje celý svet katolícky.

Duševných milostí zriedkavého tohoto jubileuma, skrze k tejto príležitosti udelené plnomocné odpustky, účastní stanú sa katolíci celého sveta. Jubilárne slávnosti však obmedzené budú na sväté mesto Rím. Svätý otec pápež slávnostnú sv. omšu jubilárnu slúžiť bude v chráme sv. Petra, veľkolepý chrám ale, ktorý stavajú na bojišti pri moste Milvius veľkú významnosť tohoto jubilea ohlasovať bude všet-

kým pokoleniam budúcnosti. K pamätným slávnostiam šesťnásťstoročitého jubilea vyhlásenia slobody cirkvi, vo Večnom Meste shromaždia sa katolícke národy z celého sveta. *Katolícka Ludová Jednota* preto uzavrela, že ku jubilárnym slávnostiam zabezpečenia slobody kresťanstva, veľkolepú nacionálnu púť povede do Ríma.

Katolícka Ludová Jednota zmužile a vytrvale bojuje proti sobeckému pohanstvu terajšieho obdobia a dosiahnuté jej víťazstva, pokroky, ako nekdy bitka pri moste Milvius, znamenajú slobodný vývin a neustále vzťahovanie sa cirkvi. U nás krajinské zákony garantujú sice slobodu a kultúrnu prácu cirke, kto by však nevidel nakoľko je potrebné, aby kresťanské národy konečne precitli a nahliadly nevýslovné nebezpečie, aké im hrozia zo stránky moderných pohanov. Kto by nevidel, že dnes cirkev s napnutím všetkých jej sociálnych a kultúrnych síl, bojovať musí proti vztekľejším nepriateľom ako boli nekdy ukrutní cisári rimanskí. Nie mukami nutia veľ kresťanov, aby sa klaňali bohom falošným. lež tisíce prostriedkami hospodárskej odvislosti, lživej osvety, protináboženskej spisby a záhubného novinárstva bojujú proti cirkvi a jej veriacim. Kresťanstvu zabezpečiť treba slobodu zvlášte na poli kultúrnom a hospodárskom a z tejto príčiny, k dosiahnutiu víťazstva potrebná je obrovských rozmerov organizácia.

V terajších bojoch za slobodu cirkvi, neodolateľné čaty do síkov postaviť môže len Katolícka Ludová Jednota a preto členovia jej nesmú tam chýbať, kde katolícky svet slávi pamiatku bojov za slobodu kresťanstva. Preto aj

nacionálna púť, ktorú Katolícka ľudová Jednota v budúcom roku povede do Svätého Mesta, sôpovedať musí jej významnosti a vážnosti katolicizmu celej krajiny. Preto aj veriacich už prítomne upozorňujeme na tie mimoriadne slávnosti, aké v budúcom roku vydržiavať sa budú v Ríme z príležitosti šesťnásťstoročitého jubilea vyhlásenia slobody kresťanstva. Katolícka ľudová Jednota cieľom zariadenia jubilarnej nacionálnej púte do Večného Mesta už prítomne previedla všetky predbežné kroky a onedlho rozpošle i podrobnosti púte obsahujúce vyzvania. Na jubilarnej púti súčasťnia sa i viacerí osvietení páni biskupi Uhorska a veriacich takmer osobne povedú ku týmto zriedkavým slávnostiam.

Hor' sa teda bratia katolíci! Ukážme svetu, že sme neohrození jednotári a zmužilí bojovníci za slobodu našej viery!

Šťastlivé Uhorsko.

Vo Viedni s delegáciami nikdy neboli natoľko spokojní, ako toho roku. Tie delegácie, ako je nám známo, vyvlastnili si mungovci. Tí ale do delegácii nepripustili opozíciu, aby vraj pojednávanie išlo hladko, bez debatty a aby všetky trovy bez slova odhlasované byly.

Tak sa aj stalo.

Tomuto veľmi potešil sa jeho veličenstvo staručký kráľ a dľa obyčaje k obedu pozval delegátov. Môžeme si pomysleť, že takýto kráľovský obed veľmi chutil pánom delegátom, natoľko, že mnohí mungovia len preto sa driapu do delegácie, aby za jedným stolom sedieť mohli s jeho veličenstvom. Hľa, Ladislav Okolicsányi tiež len preto vyskočil z Kossuthovej strany a ostal mungom, aby s takouto zradou ostal delegátom.

Páni delegáti teda najedli sa fajných jedál a popíjali si ohnivé vína. Po obede vstali si do dvoch radov a jeho veličenstvo prešiel pred nimi a ku každému mal krátku otázku. To sa nazýva: cerkle: Sú to také jednoduché otázky leda-bolo. Od jedného delegáta pýtal sa kráľ:

— Pravda u vás v Sedmohradsku toho roku byly veľké povodne?

— Áno vaše veličenstvo, ľud je však šťastný, že jeho kráľ je zdravý — odpovedal oslovený.

Kráľ sa usmial a šiel ďalej. Zase oslovil jedného delegáta:

— Vy pane ste z Marmaroša. Aj u vás byly povodne?

— Áno, najjasnejší pane — odpovedal delegát — ľud je však šťastný, že jeho kráľ vzdor jeho vysokého veku úplnému zdraviu sa teší.

Kráľ sa zadivil a šiel o krok ďalej. Jedného dolnozemskeho delegáta tázal sa:

— Aká bola u vás úroda?

— Slabá, vaše veličenstvo, bo povodne zničily celé chotáre, ľud je však šťastný, že jeho starý kráľ je zdravý.

Kráľ sa zarazil na okamih a pokračoval v cerkle.

— Delegácie výbornu prácu prekonaly — povedal jednému z našich delegátov.

— Áno — odpovedal oslovený — odhlasovali sme všetky trovy pána ministra vojny, len aby sme vášmu veličenstvu radosť spôsobili...

Premýšľajme nad týmito odpoveďami mungovských delegátov. Aké slúžobníctvo a otroctvo vyzerá z nich! Mungovskí delegáti až k zemi klonia svoje šije pred panovníkom a miesto toho, že by mu povedali, čo tlačí jeho národy, lichotia mu až sa mu to hnusi.

Veď je pravda, že celé Uhorsko teší sa tomu, že ruka božia ochraňuje našeho staručkeho kráľa, lež žeby náš ľud inej starosti nemal, ako myseľ na zdravie jeho veličenstva, to ani panovník neuverí. Preto odpovede delegátov byly mu protivné. On, hádam to chcel vedieť, aké poriadky porobily patričné vrchnosti v krajoch povodňami navštvivených. A hľa, dostal takú odpoveď, že ľud je šťastný, bo jeho kráľ zdravý je aj v najvyššom veku.

Či to neni do smiechu? Celé rozsiahle územia obrátili v púšť povodne; domy pováľaly celú úrodu zničily. Ľud utratil všetko čo mal a vzdor tohoto nešťastia, ľud je blažený, bo jeho kráľ obedoval s delegátmi.

Hľa otroctvo a zbabelosť mungov. Nie že by otvorene boli povedali kráľovi: «Veru vaše veličenstvo, tisíce rodín vyšlo na vnivoč. Hlad už teraz sa zjavuje po niektorých krajoch. Ľud obťažný je farchami. Statisíce vandrujú do Ameriky. Mimo toho aj úrady zle zachodia s ľudom chudobným. Oh, odpomoz' tomu, kráľu náš. Veď ľud Uhorska vrele ta miluje. Od teba čaká pomoci v trápeniach svojich. Uľav mu

jeho nesnesiteľné farchy. Zníž trovy na vojenské potreby. Vezmi do ochrany tvoje národy. To bude najkrajšia pamiatka, ktorú po sebe necháš.

Lud Uhorska takéto reči chce počuť od svojich poslancov, delegátov a ministrov. Lenže títo boja sa pravdu povedať panovníkovi, lež lichotia mu, až sa on haňbiť musí.

Takto vyzerá tá hrdosť našich hazafikov mungov. Doma hromžia na Viedeň a na Nemcov, pred panovníkom vo Viedni však klonia hlavy a ministromi vojny bez slova odhlasujú všetko, čo od nich pýta. A potom čudujú sa naši politikovia, že Uhorsko ani len tú mizernú nacionálnu kvastlu nevie si vydobíť u vojenského ministra.

Ako že, keď rakúski poslancovia a delegáti nevolkajú cisárskej vláde tak, ako to robí zastupiteľstvo uhorského snemu. A pravda je aj, že tá cisárska moc od roku 1876. v Uhorsku nebola natoľko mohútna a neobmedzená, aká je v dobe mungovcov. Dobré vie jeho veličenstvo, prečo sa odmenil zlatým krížikom Lukáčovi a Tiszovi.

Ondrej Hladký.

Náhradné volby.

Za ten čas, čo vládu prevzal prefikáný Lukács, bolo dakolko náhradných volieb. Okresy tie uprázdnil sa, bo patriční poslancovia odumreli. Takáto náhradná volba bola medzi iným v Bácsóvárosi, vo Varíne, Margitte a kde inde. Pri všetkých týchto volbách vyvolení boli mungovskí kandidáti. Vyvolili ich jednoducho alebo ohromnou väčšinou, Mungovia na to zaraz boli hotoví s nasledujúcim úsudkom: «Hľa živé dôkazy, že väčšina voličov drží s vládou. Načo teda tá agitácia spojenej opozície? Načo sú tie ľudové shromaždenia? Nech nahliadne opozícia, že márne sa namáha, keď s poburovaním ľudu v svojom záujme robí náladu. Nech složí zbraň a nech sa podrobí vôli krajinského obyvateľstva.»

Takto mungovia.

Či ale toto uzatváranie mungov je ozaj spravodlivé? Či ľud Uhorska v mravoch už natoľko klesol, že schvaluje násilie Tiszové? Či ľud Uhorska natoľko je zaľúbený do Istivého Lukáča, že sebe i naďalej žiada jeho mungovskú vládu?

Nemyslím.

Je pravda, že pri náhradných volbách zvíťazili mungovia. Čo však z toho nasleduje? Len to, že náš ľud je tak zdemoralizovaný, že s nim skoro nenie možno previesť čistou voľbu. Či nevieme ako vláda robí? Či neupotrebuje k volbe žandárov, slúžnvcov a všetkých čertov v mungovskej koži, ktorí navádzajú, ba nutia voličov, aby na vládneho kandidáta hlasovali? Nuž a či len s týmito prostriedkami kortešujú vládni náhončí? Či nedajú vygúľať pálenčené sudy? Či nepodplácajú voličov a to ešte zo štátnych peňazí?

Ktorý opozičný kandidát by sa opovážil do boja pustiť s celým arzenálom kortešských nástrojov mungovských!

Ani jedon. Načo sa namáhať. Načo márne čas? Načo vystaviť ľud sekaturam stoličných pandúrov? A potom načo je okresu opozičný poslanec, keď ho Tisza vyhodí zo snemovne? Veď dla režimu Tiszovho v krajinskom dome a v delegáciach zasedať smejú iba mungovia!

Toto sú príčiny, že opozícia nekandiduje pri náhradných volbách. Keby však u nás čisté volby boli, uvideli by mungovia, že by ich voličia z každého okresu vyhнали. Veď čo previedli posial mungovia? V snemovni odhlasovali vojenský zákon, ktorý na ubohých občanov uvažuje nové nesnesiteľné farchy. Povýšili platy takým pánom, ktorí bez toho dosť mali, skrze čo zväčšila sa daň chudoby. V delegáciach tí istí mungovia vrhli sa na kolená pred spoločným ministrom vojny a s najväčšou radosťou a ochotnosťou vydali mu celý ľud Uhorska, aby vydral z neho stá a stámilliony, ktoré pohltne moloch militarizmu.

Hľa, toto sú dieľa mungov! Ľud stone a kvíli pod farchami. Tisíce utekajú za more vyrobiť si kúšтик chleba a hľa, mungovia nezdesia sa nad hynutím ľudu, ba hlbšie a hlbšie tlačia doň nôž, aby ho usmrtili. A títo vyžierači krajiny opovážujú sa ešte s tým vystatovať, že ľud s nimi drží.

Ozaj zahynutia hoden je taký ľud, ktorý na vláde drží svojich vlastných katov.

Fatranský.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Z katolíckej Ludovej Jednoty.

Agitacionálna cesta v prešporskej stolici.

Ján *Bartos*, tajomník Katolíckej Ludovej Jednoty v mesiaci októbri agitacionálnu cestu podujal v prešporskej stolici a z tejto príležitosti shromaždenia vydržiaval v nasledujúcich obciach:

Szelincs. V školských miestnosťach, za prítomnosti početných občanov vydržiavané shromaždenie zahájil farár Imrich Halász. Jednotu vysvetloval tajomník Ján *Bartos* a keď farár Imrich Halász oduševňujúcimi slovami zaklúčil shromaždenie, počet členov Jednoty poriastol na 40. V shromaždení súčastnil sa i učiteľ Jozef Adamesik.

Vágmagyarád. K shromaždeniu v školských miestnosťach vydržiavanému dostavili sa početní občania. Farár Pavel Ochaba a tajomník Ján *Bartos* pri všestrannej zaujatosti držali pekné reči, po čom viacerí noví členovia prihlásili sa ku Katolíckej Ludovej Jednote a objednali si aj noviny. V shromaždení prítomný bol aj učiteľ Ján Lédeny. Počet členov poriastol na 56.

Alsódombó. Početne navštívené shromaždenie zahájil farár Béla Plechló a o účinkovaní Katolíckej Ludovej Jednoty rečnil tajomník Ján Bartoš. Počet členov poriastol na 150.

Kátló. Dekan-farár Jan Plechló oduševňujúcou rečou zahájil početne navštívené shromaždenie a tajomník Ján *Bartos* za všestrannej zaujatosti vysvetloval ciele Katolíckej Ludovej Jednoty. Po záverečnej reči miestneho správcu počet členov poriastol na 72. V shromaždení prítomní boli aj učiteľia Florian Mihalovics a Arpád Plechló.

Dejte. V shromaždení, za všestrannej oduševnenosti vydržiavanom, Katolícku Ludovú Jednotu vysvetlovali: farár dr. Ján Ochaba a tajomník Ján *Bartos*, po čom ku Jednote prihlásilo sa viac nových členov, tak že ich počet poriastol na 48. V shromaždení prítomný bol i učiteľ Rudolf Baska.

Nahács a Felsődombó. V oboch shromaždeniach predsedal farár Pavel Kottvan. Učiteľ Béla Huszarek a tajomník Ján *Bartos* vysvetlovali účinkovanie Katolíckej Ludovej Jednoty. Vo veľkom počte prítomné obecnstvo hlučnými ováciami oslavovalo rečníkov. Počet členov po-

riastol na 52. V shromaždení prítomný bol i učiteľ Ján Longauer.

Alsókorompa. Shromaždenie v katolíckom kruhu vydržiavané vo veľkom počte navštívili občania. Miesto chorého farára Antona Rácza, kaplán Jozef Garay zapalistými slovami privítal prítomných a tajomník Ján *Bartos* vysvetloval Katolícku Ludovú Jednotu. Po čom ku znovu utvorenej organizácii prihlásilo sa 76 členov.

Zavar. V zatvorenom farskom dvore vydržiavané a oduševneným obecnstvom navštívené shromaždenie zahájil dekan-farár Jozef Sztraka a tajomník Ján *Bartos* vysvetloval Katolícku Ludovú Jednotu. Počet členov 90.

Apátszentmihály, Jászló, Fagyár. Za všestrannej oduševnenosti vydržiavané shromaždenie zapalistými slovami zahájil farár Ernest Katona, po čom Katolícku Ludovú Jednotu vysvetloval tajomník Ján *Bartos*. Po záverečnej oduševnejšej reči farára Ernesta Katona ku početným členom Jednoty prihlásili sa viacerí noví, tak že včul Jednota má tam 70 neohrozených členov. V shromaždení súčastnil sa i učiteľ Vilhelm Tichý.

Ispáca. Ku shromaždeniu v Katolíckom Kruhu vydržiavanému dostavilo sa obecnstvo vo veľmi veľkom počte. Po oduševňujúcej zahájenej reči, ktorú za všestrannej zaujatosti povedal fará Kornél Kauszek, tajomník Ján *Bartos* vysvetloval Jednotu, ktorá má tam už 102 členov. V shromaždení prítomní boli: Jozef Garay kaplán obce Alsókorompa a učiteľ Julius Jakubéczy.

Felsőszill. V shromaždení za prítomnosti početných občanov vydržiavanom Katolícku Ludovú Jednotu vysvetlovali: dekan-farár Anton Peczkó a tajomník Ján Bartoš. Ku Jednote prihlásilo sa viac nových členov.

Či slobodno židov tupiť?

V meste Rábe pred niekoľko dňami shromaždenie vydržiavali tamojší socialdemokrati a predseda shromaždenia ostro šlahal tých židov, ktorí v parlamente podporujú Tiszu a povedal že pod lárvou týchto židov vidí najväčších nepriateľov volebného práva.

Pre toto ohromný hluk povstal vo všetkých židovských novinách a páni vodcovia social-

demok
horšen
dať pr

Nu
sociald
stavujú
proti t

A
mažde
volebn

nie p
prekáz
ných,

tito vo
nasled

Farkas
Toldo
Samu

feld), E
Alexan
baum),

(Schwa
(Grósz)

Os
demok
vinárov

vázia
Vytrub
pohorš
mažde

sa s n
covnej

Ba
že vo
a na z

sedu s
Nu
i my,

rečník
na tú
počiatl
kňazov
a o to
židovs
sa bol
potupr
ustano
božens
zásluh

demokratov vyslovili nad tým hneď hlboké pohoršenie, povedajúc, nesvedčí sa nikoho napádať pre jeho náboženstvo.

Nuž toto je veľmi pekná vec. Ždá sa, že socialdemokrati idú sa napraviť, veď sa predstavujú ako obraocovia náboženstva — ale len proti tým, ktorí napádajú židov.

A čože vlastne povedal predseda toho shromaždenia? Nuž povedal len toto: Prevedenie volebného práva v parlamente nie aristokracia, nie potomci prastarého uhorského zemanstva prekážajú, lež len niekoľko vo viere nezriadených, Tiszu slepo nasledujúcich ablegátov. A títo vo viere nesriadení, Tiszu a Lukácsa slepo nasledujúci ablegáti sú židia menovite: Pavel Farkas (Volfner), Pavel Sándor (Schlesinger), Toldo Vadász (Wertheimer), Alfred Pál (Pollak), Samu Mándi (Mandel), Vilhelm Vázsonyi (Weisfeld), Eugen Heltai (Hirsch), Ernest Bródy (Braun), Alexander Pető (Pollacsek), Filip Darvai (Deutelsbaum), Zoltán Halász (Fischer), Béla Zalán (Schwarz), Ernest Kis (Klein), Alexander Nagy (Grósz), Ignac Rosenberg atď.

Osvedčenie predsedu shromaždenia socialdemokratov nesmierne pobúrilo židovských novinárov. Ohradzujú sa proti tomu, jako sa opovážia už aj socialdemokrati napádať židov. Vytrubujú vo svojich novinách, «jak hlboké pohoršenie vzbudila» tá okolnosť, že na shromaždení robotníctva dakto smelosť mal zaoberať sa s niekoľko «vo viere nesriadenými, ku pracovnej stránke patriacimi vyslancami».

Ba čo viac, židovské noviny písaly aj to, že vodcovia socialdemokratickej stránky odsúdia a na žiadan pád neschvalujú osvedčenie predsedu socialdemokratického shromaždenia v Rábe.

Nuž ku tomuto mali by sme niekoľko slov i my, nie preto, že by sme snáď brániť chceli rečníka socialdemokratov, lež aby sme ukázali na tú okolnosť, že socialdemokracia od prvo-počiatku jej jestvovania nestydate napáda cirkev, kňazov, posmech robí z každého náboženstva a o tomto vždy verejne s radosťou vypisovaly židovské noviny. Nikdy sme nepočuli, že by sa boly pohoršily nad tým, keď socialdemokrati potupne sa zaoberali s katolíckymi hodnostarmi ustanovizňami, ba ešte i s otázkami života náboženského. Veď práve naopak, toto boly len zásluhy socialdemokratov a čím lepšie vedel

kto tupíť katolíckych kňazov, tým rýchlejšie napredoval a riasťla jeho vážnosť, tak pred socialdemokratmi ako aj v očiach židov a slobodných murárov. A každý vie, že je to i dnes tak.

Teraz ale stalo sa, že jedon robotník medzi iným spomenul i židovských mungovských ablegátov. Odrazu zdvihol sa hrozný jerichovský huk, všetci židovskí novinkári trepu na bubeň a dúchajú do ich horúcej trúby na poplach, bo vraj už aj socialdemokrati napádajú židov. Protestujú proti tomu a zazlievajú to rečníkovi! Nuž toto je naozaj poučlivý obraz. Hlavná vec je katolíkov tupíť, znevažovať oplúvať, kopať. Toto je opravdová zásluha; na židov ale ani len krivým okom neslobodno sa pozrieť, bo ňa hneď vyobcujú, zbilagujú. Jestli niekto z vodcov opozície, zvlášte ale z ľudovej strany podujme niečo proti chuti socialdemokratov alebo židov, toho hneď kamenujú, za vlastizradca vyhlasujú a beda tomu, kto sa opováži na to poukazovať, že terajšiu mungovskú vládu v násilnej jej práci v prvom rade podporujú židovskí vyslancovia. Keď na posmech treba obrátiť katolícke dogmy, katolícke náboženstvo, s tým porozumený je každý žid, socialdemokrát, slobodný murár a neznaboh. Keď ale daktorého žida, nie ani pre jeho vieru, lež len jako jednotlivca volakto za ucho pošťipe, vtedy kneď počujeme: «viera je privátna vec», žida bantovať neslobodno.

Nuž nad týmto mohli by si rozmýšľať tí kresťania katolíci, ktorí nasledujú socialdemokratov a im podobných súdruhov. Ich vieru, ich kňazov, vždy pomlúvajú, teraz ale stalo sa, že predseda socialdemokratického shromaždenia poukázal na daktorých mungovských židovských vyslancov, ktorí neni sú ani rabini, ani vodcovia a predsa aký ohrožujúci huk zdvihol sa po všetkých židovských novinách. Kresťanský ľud ale dá si i ďalej kopať, tupíť a hanobiť svojich vodcov. Tento pád nám nepodvratne ukazuje, že socialdemokracia stojí v službe židov a že rozhodne pracuje, aby utlačené a vykorenené bolo kresťanstvo.

Ján Bartoš.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmienky pre každého.

Z Nitrianska.

Hádam nikdy som nebol tak rozhorčený pre daň, ako toho roku. Nevieť si vysvetliť, prečo ja toho roku skoro raz tolko porcie platím, ako som platil, lanského roku. Pýtal som sa notára, ako je to, keď sa môj dôchodok nezväčšil. Som len takým chudákom, akým som aj predtým bol. Notár mykol plecom a povedal: «Tolko máte vyrúbené dľa nového daňového zákona, tolko musíte platiť.»

Teda nový daňový zákon. Nová úzda na krky chudobných remeselníkov, aký som aj ja. Prečo vláda fabrikuje takéto plané zákony, ktoré chudobu až do krve zdierajú? Prečo práve priemyselník a obchodník musí platiť tie najväčšie dane? Ja neviem či vyrobím celoročne už i s mojimi pomocníkmi dvetisíc korún. Z tohto však zaokryť musím všetky moje potreby. Koľko mi teda zvýši? A mám porcie už i s priražkami vyše dvestokorún. Je-li to spravodlivosť? Koľko sa ja musím mordovať, kým tolko vyrobím, koľko dane mi ten nový daňový zákon namerá? Ako že môže pri takýchto farchách remeselník žiť i so svojou rodinou? A ešte najdú sa ľudia, ktorí vychvalujú vládu, že sa vraj otcovsky stará o krajinských občanov. Ďakujem za takú starosť. Čo je to za starosť, keď vláda takmer od úst odtrhuje mi ten kústik chleba, ktorý si ťažkou prácou vyrobím? Jestli vláda také zákony bude vynášať, aký je aj nový daňový. tak za blázna a sprostáka vyhlasujem toho človeka ktorý hlasuje na vládneho kandidáta.

A ver, také sú všetky tie zákony, ktoré vyniesli mungovia. Povýšili cenu doháňu, soly, petroleja, železničných lístkov. Odhlasovali všetky vojenské trovy a to na našu kožu. Ako že po tomto môže žiť chudoba? Či nemusí prchnúť do Ameriky? Či nemusia mnohí malí priemyselníci svoj obchod zastaviť a ísť za delníkov? Hľa, to sú následky mungovských zákonov. Prečo vláda len malých ľudí odaňuje tak, že tí ledva žiť vedia? Prečo nepovýši daň tým bohatým židom, ktorí hrajú na burze alebo ktorí už tolko nazdierali, že z penzie žijú? Prečo aj veľkostatkári neplatia väčšiu pozemkovú daň? Prečo teda vláda, táto starostlivá matka chudoby, ako ju pozvali mungovia, bohatých pánov, či sú to

veľkostatkári, či úradskí, či židáci neodaňuje pomerne k ich ročitému dôchodku? Prečo nešetří chudobu, ktorá so sebou má dost starosti v tejto ohromnej drahoste?

Tieto a podobné myslieňky prichádzajú mi na rozum, keď rozmýšlam nad mojou porciou knižočkou. No jestli každý občan tak požehnáva financministra a vládu mungovskú. ako ju ja požehnávam, tak ani jeden mungo nemá pokojné sny.

Nebude u nás lepšie, kým je čo len jeden mungovec v krajinskom dome. Složme preto slub, bratia, že pri žiadnych voľbách nebudeme hlasovať na munga. Prisahajme!

Remeselník.

Vojna na Balkáne.

Na balkánskom bojišti šťastie zcela opustilo Turkov. Černohorci, Srbi, Bulhari a Gréci takmer každý deň dosahujú nového víťazstva a napredujú ku Carihradu. O balkánskych udalostiach minulého týždňa podávame nasledujúce zprávy:

Víťazstvo Bulharov pri Kirk-Kilisse.

Dľa zpráv zo Starazagory, z hlavného vojenského stanu bulharskej armády, bitka pri Kirkkilisse, v ktorej s ukrutnou rozhorčenosťou bojovali a ktorá na oboch stranách vyžiadala veľké obeť, *shončila sa s úplnou porážkou Turkov. Turci, solva krytí svojim delostrelectvom, v obrovskom neporiadku cúvali.* Počas cúvania Turci sa znova postavili do boja, ale zase utrpeli porážku. *Bulhari chytli 1200 Turkov a ukoristili vela kanónov.* Ale aj ztrata Bulharov bola značná.

Turci padnutie Kirkkilisse probujú vysvetlovať tým, že *kapitulovanie Kirkkilisse bolo vraj popred ustálené vo válečnom pláne a že padnutie Kirkkilisse neoslabuje odpor Turkov.* Tomuto vysvetlovaniu ale *neveria ani v samom Carihrade, kde pre porážku Turkov panuje veľmi zlá nálada.* Jestli sa ale kapitulovanie Kirkkilisse skutočne stalo dľa vopred ustáleného vojenského plánu Turkov, toto je taká stratégia, ktorá sa môže pomstiť a to tým viac, bo za tureckým vojskom ktoré z Kirkkilisse cúvlo do Bunarhissaru, operuje jedna Bulharská armáda, ktorá v prístave Vasiliko vysadla na breh a už zaujala Malko

Tirnovo. Takto z Kirkkliste cúvnutá turecká armáda, aj keď Turci neutekali v neporiadku, ako to bulharské zprávy tvrdia, *nachodí sa vo veľkom nebezpečí, bo Bulhari ju koncentrovanou silou ľahko môžu napadnúť.*

V sobotu 26. októbra Turci ohromnými obeťami zpiatky zaujali pevninu Kirkkilise, to im však nič neosoží, bo

Bulhari obkolesili Drinapol.

Bulhari vo štvrtok zaujali *Maras na západ, Havaras na sever a Gaderu na severovýchod od Drinapolu*, tak že boli od mesta už len na 5 kilometrov.

Caribradské zprávy oznamujú, že *Bulhari opätovne útočia na vonkajšie pevnosti Drinapola, ale bez zdaru. Z pevnosti kanonádou odpovedajú.* V Drinapoli o operáciach výhodnej tureckej armády nič nevedia.

Jeden telegramm už aj oznámil, že *Turci vyprázdnia aj Drinapol a od Drinapola na juh, na okolí Lüle-Burgasu a Baba-Eski koncentrujú svoje vojsko a pustia sa do rozhodujúcej bitky s Bulharmi*, posilnení aj s čatami prichodiacimi z Malej Asie. Osud Drinapola závisí za jedno od toho, či ho od juhovýchodu, kde bol najslabší, opevnili, z druhej strany od toho, že jaká silná turecká armáda ostala tam v pevnine.

Srbi zaujali Üsküb.

Bitka pri Kumanove skončila sa s víťazstvom *Srbov.* Bitka dľa srbských úradných zpráav začala sa v noci z 23. na 24. októbra a trvala až do 24. októbra do večera. Napriek tomu, že Turci na celé bojište strielali, srbská pechota začala útočiť s *bajonetmi.* Nepriatelia sa opätovne srazili a ztraty na oboch stranách byly veľké. Turci údajne 5000 ľudí ztratili. Na bojište prišiel aj kráľ Peter s náčelníkom generálneho štábu srbskej armády. Po krvavej bitke Srbi a s nimi spojení Bulhari napredovali k *Üskübu a pred Üsküboom znova porazili vojsko bašu Zekkiho. Turci na celej čiare cúvli a Srbi obsadili Üsküb.*

Skutari v rukách Černohorcov.

Čata generála Martinoviča vo štvrtok popoludní obsadila vrch *Taraboš a odtiaľ začala bombardovať Skutari.* Černohorci vyzvali mesto, aby sa *podдалo.* Dedič černohorského trónu knieža

Danilo sám viedol útok a v piatok vrátil sa do Rieky na hlavný vojenský stán černohorskej armády.

V piatok popoludni po krvavých bojoch Černohorci dobili Skutari.

Napredovanie Grékov.

Gréci víťazne postupujú napred. Dedič gréckeho trónu knieža Konštantin v piatok slávnostne *vtiahol do Serfidže*, teda na turecké územie, kde ho grecke vojsko a kresťanské obyvateľstvo srdečne vívalo. *Turecké obyvateľstvo opustilo mesto.*

Turecká armáda *obkolesená je na pravom brehu Alyakmona.* Grécka jazda a pechota už začala akciu proti Turkom.

POLITICKE CHYRY.

Lukács v strachu.

Veľké shromaždenie vydržovala mungovská strana takrečenej národnej (?) práce v sobotu 26. októbra večer v ich vlastnom kruhu. Lukács tento mungovský parlament prekvapil s tým vyzvaním, aby mungovská väčšina vyslancom spojených stránok opozície do najbližších delegácií povolila osem miest, ďalej aby cieľom revízie domových pravidiel zostavený bol medzistranný parlamentárny výbor, do ktorého spojené stránky opozície vyslať by mali sedem členov. Lukács ako gazda mungovského parlamentu osvedčil sa ďalej, že on náklonný je opustiť svoje miesto, lež len vtedy, keď dosiahne svoje ciele a vyplní svoje úlohy. Tieto návrhy a zvlášte jeho osvedenie Lukácsovi diktoval len hrozný strach pred budúcimi delegáciami, na každý pád ale rátal on na krátkozrakosť vyslancov spojených stránok opozície. Vyslancovia opozície ale nahliadli tento nový fígel Lukácsa a v tom povedomí, že opozícii i bez Lukácsa a mungov aspoň osem miest právne patrí v delegáciach, ďalej v tom presvedčení, že pri revízii domových pravidiel v parlamentárnom výbore ostali by v menšine a na dobrovolné odstúpenie Lukácsa čakať by

mohli do konca sveta — odmrštili nabídnutie Lukácsa, ktorý hneď na to odcestoval do Viedne. Čo mu tam povedali, nevedno. To jedno ale je isté, že Lukács s veľkým strachom chystá sa k budúcim delegáciám.

Vojenský kordón pred uhorským parlamentom.

Na stredu 30. októbra ku zasadnutiu svolali krajinskú snemoveň. Lukács a Tisza ku tomuto zasadnutiu povolali nielen vyvolených krajinských vyslancov, lež aj vojsko z Jágru, z Rábu a zo Szombathelyu a hŕbu žandárov. Uhorský parlament otočili zas vojenským kordónom, bo v tomto zasadnutí jednalo sa o veľmi vážnu vec. Treba bolo vyvoliť delegátov, členov totiž nových delegácií. Pri tomto ale nesmel prítomný byť ani jeden vyslanec opozície. Kto sa opovážil ku parlamentu prísť, toho odohnali hneď pri vojenskom kordóne. Mungovský parlament vyvolil si teda takých delegátov, ktorí Viedni aj na rok 1913. znovu odhlasujú tisíc millionov. S týmto odhlasovaním veľmi sa musia ponáhľať terajšie delegácie, preto mungovcom zavolali na pomoc celé regimenty vojska a žandárov. Podobnej hrúzovlády ešte nebolo v Uhorsku. Konštitúcia, krajinské, kráľom sankcionované zákony nemajú platnosti pred muágovskou čriedou. I na toto len to sa pýtame, ktorý statočný a svedomitý volič môže kedy hlasovať na munga?

Programm budúcich delegácií.

Budúce delegácie v Budapešti vydržiavajú s nasledujúcim programom: uhorské a rakúske delegácie spoločné zaháječné zasadnutie vydržiavajú 5. novembra. V tomto zasadnutí spoloční ministri predostnú predlohy spoločného rozpočtu na rok 1913. Dňa 6. novembra o 12. hodine cez poludnie v budínskom hrade jeho veličenstvo kráľ vo výsluchu prijme rakúskych delegátov; o jednej hodine popoludní ku výsluchu dostavia sa uhorskí delegáti. Dňa 6. novembra popoludní gróf Berchtold spoločný minister zahraničia svoje expozé predostre v zasadnutí rakúskych delegátov. Hlavný bod programu je: aby všetko čo vo Viedni žiadajú, bez slova povolili ako barani poslušní mungovskí delegáti.

B E S E D N I C A.

Radost a žalost.

II.

Keď som všetko v poriadku našiel, zrýchlil som kroky a inde sa ani neobzrúc, bežal som napred. Naraz som cítil, ako by mi svieralo srdce a ja opitý bol, ačkoľvek toho dňa ešte ani chleba som nemal v ústach, tým menej som volačo pil. Vo vaku mal som síce dve pletené žemle, flašku vína a kus pečenej ryby, ale nechcel som z nich nič jesť, kým nepridem domov. A vtedy ako by mi volakto bol pošepkal, aby som si sadnul a trochu si odpočinul, že potom lepšie budem môcť kráčať. Ale sotva som si sadnul na jeden studený kameň, oči samy zatvorily, srdce mi prestalo biť.

— Ešte tu zamrzneš — hovoril som v sebe a checel som vstať, ale som nevládal.

Klesol som nazpät do snahu.

— Pomôž mi, Pane, vyslobod ma, môj milý Ježiško! — šepkal som.

★

Prebudil som sa — ale nie v studenom snahu, lež v teplej. mäkkej posteli.

Mladý, veľmi pekný, žandár stál pri mne. Potom sa nahnul ku mne a díval sa na mňa.

Ja som sa nalakal.

— Pane — prehovoril som — kde som?

— U mňa — odpovedal žandár. — Na dobrom mieste, ako u svojho vlastného brata, alebo ešte na lepšom mieste. Nevstávaj bratku, ale zostaň ležať, bo si fažko nemocný.

Hneď som myslel na Petra, na Kosnovského a na urlaub.

— Ako som sa dostal sem? — pýtal som sa potom.

— V Štedrý večer na hradskej ceste som ťa našiel polozmrznutého bez seba — odpovedal žandár.

— Bože, bože môj — šepkal som a hlboko som si vzdychol.

— Tak ti treba — hovoril druhý žandár, ktorý v tej izbe hore-dolu chodil. — Nepi tolko ty darebák!

A ja v ten deň ani vody som nepil, tým menej opojného nápoja.

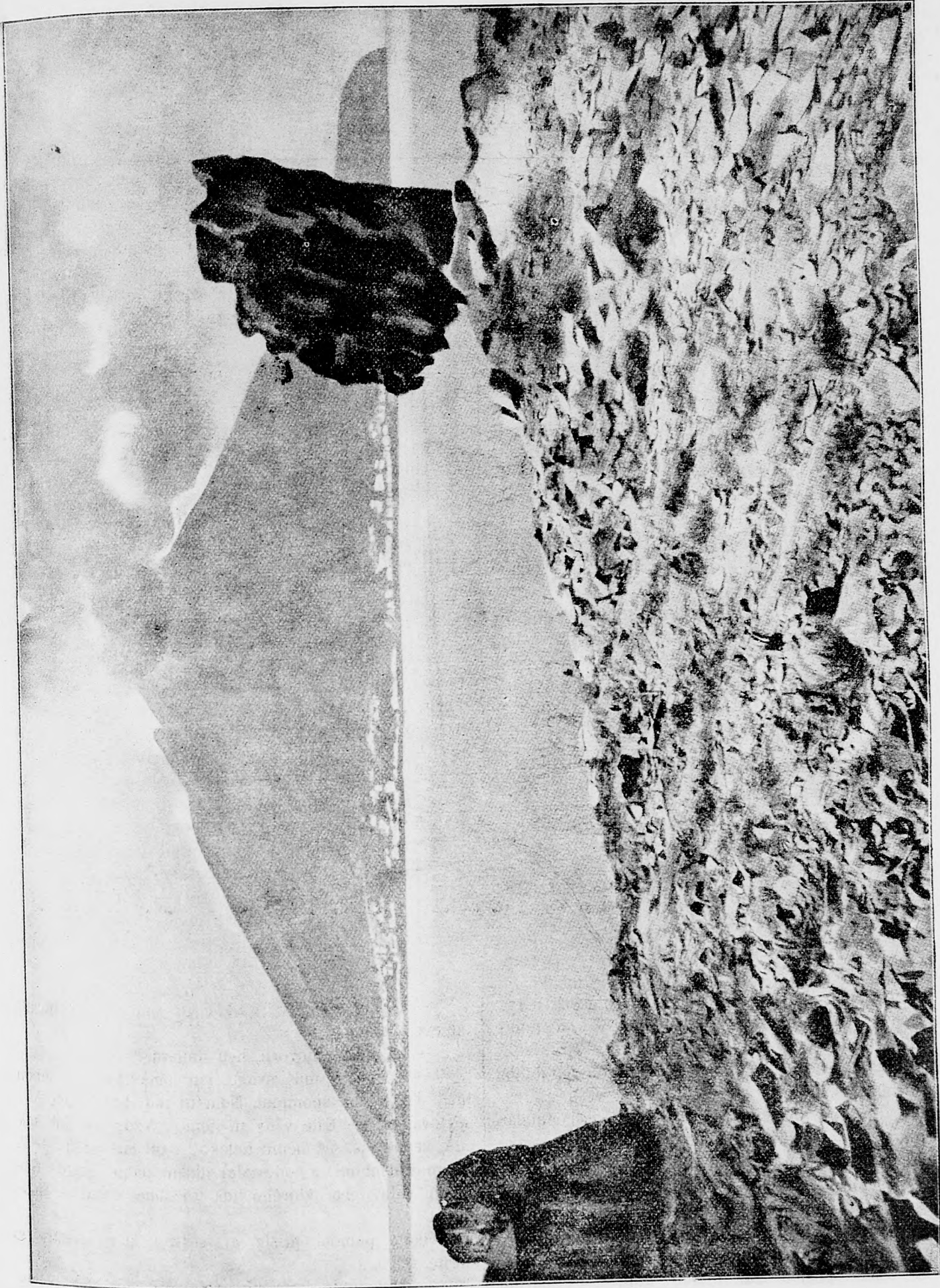
Takí sú ľudia! Takí sú ľudia!

Z očí malého žandára začaly tiecť slzy.

Triasol hlavu a ku mne si sadol.

Druhý žandár odišiel.

— Pane — začal som — sú moje šaty na dobrom mieste?

Sopka menom Stromboli pri mori.

— Neboj sa! Aj šaty, aj tvoj uzlík je na dobrom mieste. Ešte aj tvoj priepustný list je tu.

— V priepustnom liste bolo písmo — hovoril som na to,

— Aj teraz je tam. Našiel som ho.

— Keby som vedel, kde mám šaty, hneď by som vstal hore.

Ačkoľvek žandár bol smutný, predsa sa zasmial a povedal:

— Dobre bude, keď to o tri dni budeš môcť urobiť.

Nahneval som sa.

— Čo hovoríte pane? Keby ste vy vedel, čo sa u nás stalo!

— Všetko viem; ale lekár hovoril, aby som fa nepustil.

— A teraz kde je ten lekár?

— Hneď bude tu.

Za krátky čas vskutku prišiel lekár.

— No, — pýtal sa — ako sa máme?

— Dobre — odpovedal som — pustite ma domov?

— Nemôžem to urobiť — odpovedal — lebo ste ešte slabý.

Na to som začal prosiť.

— Pane, pusťte ma! Musím ísť domov, nešťastie je u nás. Už nie som ďaleko!

Vtedy žandár čosi nemecky mu hovoril, načo lekár odpovedal:

— Nedbám, nech je tak! Zajtra už môžeš odísť, dnes ale ešte tu lež, užívaj liek, ktorý som priniesol.

Ah, ako som sa potešil.

— Pán lekár, ďakujem, ďakujem! Pán Boh vám zaplaf!

— Nie mne ďakuj, lež tomuto pánovi; keby tohoto nebolo bývalo, tak by si už bol býval mrtvý.

★

V posteli začal som rozmýšľať. Pri mne sedel žandár a fajčil.

— Nad čím rozmýšľaš? — pýtal sa ma.

— Snáď nemám k tomu príčiny? — odpovedal som krátko.

— Bratku, nebuď ťažkomyselný a nelám si hlavu. Pán Boh je náš otec. Všetko sa môže ešte na dobré obrátiť.

— Aj ja by som sa tomu tešil, keby som len môjho brata živého našiel.

— Veru bola by veľká radosť — hovoril žandár.

Ako by mi bol srdce prebodnul, tak na mňa účinkovaly jeho slová.

— Snáď viete niečo? — spýtal som sa úzkostlivým srdcom.

— Včera bol týždeň, čo tvojho brata pochovali — hovoril a dve slzy mu vypadli z očí.

— Teda poznal ste mojho brata? — spýtal som sa.

— Akoby nie, veď nemal som vernejšieho priateľa ako jeho.

— A odkiaľ ste vy?

— Ja? Rodom som Nemeck, ale ostal som uhorským občanom.

— A ako ste sa obznámil s Petrom?

— Nedávno sme boli vo vašej obci v službe — hovoril žandár — a vtedy som poznal toho milého chlapa. Ako by aj človek nemiloval takú milú dušu? Nech mu dá Boh večný odpočinok.

— Neviete, či prišla domov niektorá moja sestra? Mój brat mi písal, že obe sú v službe.

— Ani jedna. Obidve slúžia — hovoril žandár a začerveňal sa.

Veľmi som sa zadivil nad tým.

★

Na druhý deň už mi bolo lepšie. Vďaka pánu Bohu, ktorý nezabudne na milujúce ho duše.

Obliekol som sa a chcel som odísť.

— Počkaj — hovoril žandár — hneď príde voz.

Za polhodiny aj prišiel. Vysadol som a odišiel som.

Keď som prišiel domov, skoro som rozum ztratil. V našej chalupe bolo zima, matka na peci, brat Pavel pri nej, od zimy sa triasol a prosil o kúsok chleba. Ja som ostal vo dverách stáť. Ako by mi byly nohy ku zemi prirástly, nevedel som sa pohnúť.

— Pán Boh daj dobrý deň.

— Ty si to, synku môj? Pán Boh fa požehnaj, že si len prišiel! Nemyslela som, že fa ešte uvidím. Lebo hyniem, synku môj, musím zomreť od hladu a od zimy.

Vzal som zo seba kepeň a položil som ho na matku. Potom som chytil sekeru a bežal som do lesa. A stromy len tak padaly pod úderami mojej sekery. Rýchle som narúbané drevo zanesol domov a čochvíla veselo horel oheň v kachlach, tak že malá izbička za krátky čas bola teplá.

— Pán Boh ti zaplaf, syn môj! — hovorila moja matka. — Pod sem, nech ti dám posledné požehnanie.

A požehnala ma.

— Kde je brat Peter? — spýtal som sa.

— Predvčerom bol týždeň, čo sme ho pochovali, odpovedala matka.

— A o čom hovoril, keď umieral?

— O ničom, milý synku, len ustavične za tebou túžil. Vždy teba spomínal. Není tu môj brat Janko? — spytoval sa. — Ešte vždy tu nenie? Vždy sa mi tak zdá, že už ide. Už nenie ďaleko... on iste príde. — A s tým vzdychnul a odovzdal dušu pánu Bohu. Nemohol vidieť teba, ktorého tak túžobne čakal a spomínal.

Okolo polnoci prišli aj sestry, ktoré slúžily v meste.

— Moje milé sestričky — hovoril som im — vy pekne navštevujte našu ubohú matku, to je už pravda!

Keby som sa práve dnes nebol domov dostal, od zimy boli by zahynuli aj naša matka, aj náš brat Palko.

— Ale keď u takých pánov slúžime, ktorí ešte ani to nedovolia, aby sme do kostola išly, tým menej inde. Len dnes sme sa mohli vytratiť.

— A nevyhrešia vás preto?

— Nech vyhrešia, ba môžu nás aj potrestať, len keď sme s tebou mohli byť. Nehnevaj sa na nás!

Lútosť a boľasť len tak mi trhaly srdce, ale ani slova som nehovoril, nereptal som proti Prozreteľnosti Božej, ale mlčal som.

Nech je vôľa Božia!

Vzal som dary a rozdal sdm ich.

Nákrčník, ktorý som priniesol bratovi, zostal mne.

★

Na druhý deň išiel som ku židovi.

— Dajte mi prácu — hovoril som.

— Keď chceš prácu, id do lesa drevo rúbať — odpovedal žid.

— Nedbám, keď aj drevorubačom budem — hovoril som.

Potom tri bochniky chleba, soli a múky som vzal od neho za prácu a išiel som do lesa drevo rúbať. Pracoval som a síce tak horlivo, že skoro krvavý pot tiekol zo mňa. A ja predsa som myslel, že to nie je žiadna ťažká a namáhavá práca, ale len hračka.

Darmo, za vlastnú matku žiadnu farchu necíti človek.

Už druhý týždeň pracoval som u žida, vždy viac a viac preddavku som vybral od neho, keď jedného dňa s plačom príde ku mne môj brat Palko.

— Poď domov, ale rýchle, naša matka je zle.

Nechal som prácu, bežal som domov.

Keď som domov prišiel, matka už bola mrtvá.

— Palko, prečo si ma nevolal skorej? — spýtal som sa brata.

— Chcel som ňu, ale matka to nedovolila — vyhovárал sa s plačom brat. — Hovoril som jej: Mamka moja, vám je zle. idem do lesa, zavolám Janka. — Ona hovorila: Nechod syn môj, aby sa ti niečoho zlého nestalo. Nechod synáčku môj, nie je mi tak zle.

★

Sotva som pochoval matku, aj ja som ochorel.

Onedlho navštívil ma rychtár a jedon dráb.

— Prečo nepracuješ u žida, keď si spravil dlh uňho? — spýtal sa rychtár.

— Keby som vedel pracovať, pracoval by som — hovoril som — ale vidíte aj sám, že nemôžem pracovať.

— Daj teda nejaký záloh — hovoril rychtár — lebo daj prepisať tvoj dlh na majetok, bo žid nemôže nič utraťiť.

— Žid nebude ukrátený — hovoril som — dlh nedám na tento domček prepisať, bo ten patrí môjmu bratovi Palkovi a nie mne. Ale keď vyzdraviem, odro-

bím si ten dlh, ktorý som u žida urobil, ba ešte aj úroky od neho zaplatím.

Rychtár sa nahneval nad mojou hlavatosťou a odišiel.

Žid nechcel čakať.

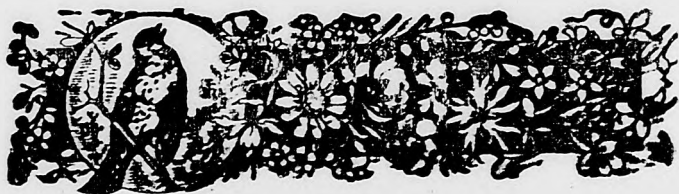
Za jeden týždeň popísali moje nepohnutelnosti. A ponevác to nebolo dostatočné, pozostatok intabulovali na moju roľku a domček. Ja som vtedy ešte ležal a keď som toto všetko videl, plakal som a síce tak, že skoro sa mi srdce puklo.

Naraz len príde ku mne Jakub Bochnik.

— Dobrý večer, priateľu!

— Pán Boh daj! — odpovedal som. — Prosím ňu, sadni si.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNÍK.

Z biskupstva nitrianskeho. Julius Lonszky farár turzovsky dostal faru Beckov, kaplán Vincenc Bednárík vymenovaný je za administrátora turzovského.

Z biskupstva baňskobystrického. Jozef Sebestyén farár obce Zólyomlipese vymenovaný je za dekana okresu Libetbánya. Karol Majthán farár obce Végleshuta dostal faru Nagyócsa. Emil Országh kaplán obce Benesháza za administrátora poslaný je do obce Végleshuta. Anton Csicsman kaplán z Bajmoc preložený je do obce Feketebalog, Vavríneec Cserny, kaplán z Feketebalog za kaplána poslaný je do Bajmoc. Novovysvätený kňaz Ján Kahay za kaplána poslaný je do Oszlány.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Jeho veličenstvo kráľ chtelnického farára, prisediaceho sv. stolice Alojza Tagányiho vymenoval za kanonika trnavskej kapitule. Nový kanonik narodil sa 12. júla r. 1845. a 25. júla r. 1869. vysvätený bol za kňaza.

Chýry z biskupstva košického. Osv. pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v XI. tohoročnom obežníku cirkevnom uverejňuje odpoveď sv. otca rímskeho Pápeža na predlohu biskupského sboru uhorského, poľahne zmenšenia počtu sviatkov. Na požiadanie ministerstva výučby osvietený pán biskup uverejňuje, aby na území košického biskupstva v každej obci pred hodami v škole vydržiavané byly verejné prednášky proti užívaniu liehových nápojov. Nakladá tiež osvietený pán biskup, aby hrozné následky užívania liehových nápojov, v kázňach predstavené byly zvlášte v nedeľu III. adventnú. Vo vyššpomenutom obežníku cirkevnom oznamuje sa i založenie nového grécko-katolíckeho biskupstva v Hajdudoroghu a udáva sa spolu, ktoré grécko-katolícké fary patria ku tomuto novému biskupstvu.

Proti neslušným nápadom, akými prešovský luteransky professor Michal Réz opovážil sa urážať osvieteného pána biskupa košického, najnovšie dôrazne ohrožovali sa: duchovenstvo zemplinskej a abajuskej stolice, katolícky autonomičný kruh košický a spolok sv. Imricha košických juristov. Ondrej Pernyik a Štefan Telegdi novovymenovaní titulárni kanonici košickej kapitule inštalovaní boli 21. októbra. Inštaláciu previedol kanonik Karol Belky. — *Szilvásapáti*: Tunajší veriaci budujú kostol, na ktorý košický občan Štefan Orasz daroval 100 korún a mnoho obetuje aj osvietený pán biskup.

Chýry zo Sáriša. *Prešov*: Adalbert Zaborovszky praepošt a mestský farár minulú nedeľu slávnostne posvätil kaplnu Božieho hrobu, ktorú vdova Eduarda Dobay opraviť dala veľkodušnou obetou 8 tisíc korún. Proti luhárskym nápadom, ktorými tunajší luteransky professor Michal Réz urazil osvieteného pána biskupa košického, čo najostrejšie ohrožovali sa i tunajší katolícky kruh Rákócziho a duchovenstvo sárišskej stolice. Výbor katolíckeho kruhu Rákócziho 15. októbra vydržoval zasadnutie, v ktorom zostavil program zimných prednášiek. Tieto prednášky držal budú medzi inými jezuita P. Bangha a Engelbert Mázy, hlavný direktor gymnázialných škôl okresu košického. — Spolok ochrany zvierat, žiakov vyšších škôl vyzval ku ochrane a obrane zvierat. *Bardijov*: Tunajšiemu kostolu jeho veličenstvo kráľ veľkodušne daroval 200 korún.

Chýry zo Spiša. Novovesská r. k. občianska dievčenská škola má 80 žiačiek. — Do Novej Vsi 11. októbra narukovalo 52 dobrovolníkov, ktorí cstanú tam do stredku mája a potom pojdu k svojim stotinám. — V Podhradí staviteľský podujímateľ Pavel Michalik 13. októbra slúžil zlatý sobáš. — V Krompachoch utvorila podnotársku stanicu. — Pri Kéžmarských žleboch v Tatrách spišský poľný spolok 8. októbra vydržoval svoje ročné zasadnutie. pojednávalo sa o viacerých lesných veciach. Spolok má teraz 16 zakladajúcich a 78 riadnych členov. — Mesto Gölnicbánya ktoré má krásne položenie, napreduje na vidomoči. Toho roku vystavili tam šesť pekných nových budovisk. Na hlavnej ulici ešte toho roku dohotovia asfaltovú chodbu. — V Starej Lubovni zavreli školy pre osýpky. — V našej stolici v školskom roku 1913/14. nové štátne ľudové školy otvorila v Hrabušiciach s 3, v Lubici so 6, vo Felkej s 3 a v Kojšovciach s 3 učiteľmi. Je to veru smutným znakom, že rapidne klesá pevné náboženské presvedčenie! — Vo Farkašovciach 20. októbra večer zhorela jedna stodola. — V Starej Vsi spolok kresťanstva má 180 údov, z tých je asi 15, ktorí neuznávajú žiadneho liehového nápoja. Bárš by ich nasledovali čím skorej na celom Slovensku! — V Starej Vsi poštový kočiš na ostatnom trhu zagniaval jednu galicijskú ženu. Ubohá po dvojňovom trápení zomrela.

Požiar. V Podoline 24. októbra večer o pol 11. hodine v maštali Ondreja Tripszky vypukol oheň a v krátkom čase ubohému Tripskému zhorely dom, maštala,

2 kravy, 1 jalovica, 13 oviec a jeden baran. K tomu zhorelo i 7 susedných stodôl plných potraviny, tak že 18 rodín bez chleba a potraviny vystavené je najväčšej biede.

Stav dediča ruského trónu. O ruského trónu dedičovi, ktorý je ešte len chlapec 8 rokov starý najnovšie kofujú chýry, že je ťažko ranený, bo ho zahradník cárskeho zámku v Spale, istý Vasiljev ranil nožom. Zahradník je socialista a pred siedmimi rokami ho vraj vojaci ranili bodákom. Zaprisahal sa, že sa vypomstí. Behom rokov podarilo sa mu vkradnúť medzi dvorné služobníctvo a stal sa zahradníkom, Teras vraj previedol svoju pomstu. Zo Spaly rozhodne podvracajú tieto zprávy a tvrdia, že cárevič hral sa v zahrade na loďku a v behu uderil sa o železnú lavicu. Stav cáreviča je povážlivý, lež lekári majú nádej, že sa cárevič vylieči. Cár a cárovná sú hrozne zronení.

Pretisnutie mosta. Direkcia štátnych železníc uzavrela, že na miesto dosavadného mosta slabšej konštrukcie na Hrone pri zvolenskej železodielni dá postaviť silnejší most. Kým ale most bude hotový, aby premávka nebola zaseknutá, dosavadný most direkcia dala pretisnúť na dočasné piliere. Toto sa stalo 15. októbra. Pretisnuti asi 60 metrov železného mosta trvalo len za 70 minút. Veru vyvinutá technika dnešného veku preukazuje podivuhodné veci.

Uhorské kone na bojišti. Zo Stolného Belehradu sdeľujú, že na tamojšom krajinskom jarmoku, ktorý trval cez dva dni, dve kommissie kúpily asi 400 koní. Jedna kommissia kupovala kone pre Srbsko a druhá kommissia pre Turecko. Cena koní menila sa medzi 400 a 600 korunami, Kúpené kone železnicou odviezli na bojište.

Zadržaný pušný prach. Z Vrútok sdeľujú, že na tamojšej železničnej stanici zadržali tri pušným prachom naložené vozne, ktoré z Pruska poslali do Bulharska. Vozne s pušným prachom vo dne v noci strážia žandári. V Žiline tiež zadržali asi 25 pušným prachom naložených vozňov. Vozne zatiaľ ostanú na dvoch staniách, kým vrchnosť ináč nenaloží s nimi.

Stav Roosevelta. Z New-Yorku sdeľujú, že Roosevelt pomerne dosť dobre sa cíti, horúčku nemá a len časom cíti boľasti. Lekári hovoria, že nebezpečie otrávenia krvi už takmer minulo a liečenie nebude zdĺhavé. Guľa medzi pohybovaním sa nezapríčiňuje boľasti, bo sa hlbšie spustila do masa.

Nešťastie robotníkov. V Kovarcach (st. nitrianska) tesári stavajú most, cez ktorý sa bude vozil burgyňa. Medzi prácou srútilo sa lešenie a 18 ľudí padlo do vody. Majster Matej Abraham sa utopil a jeho otec si nohu zlomil.

Vlameč v jaskyni. Z Veľkých Topolčian oznamujú, že žandarmeria v horách obce Nyitraszerdahely v jednej jaskyni našla zlopovestného vlameča Jozefa Klepla. Vlameč riadne býval v jaskyni. v ktorej žandári našli mnoho ukradnutého striebra, viac skatúl cigár a peniaze. Keď ho vypočúvali, priznal sa, že sa na siedmich miestach vlámaval. Klepla žandári zatkli.

Istotný liek všetkým čo trpia na pakostnicu, lámku, lúpanie a na iné neduhy z týchto chorôb pochádzajúce. Potieranie, lekarmi prezkúmaným a za každej príležitosti nariadeným liekom «Memfor» poskytuje uľavenie boľasti, ba úplne vyliečenie i v takých pádoch. keď iné lieky pomôcť nemohly. K dostaniu v cievach po K 250 a 150. Rozposiela Lekáreň sv. Ducha (Szentlélek-gyógyszertár), Budapešť, VI., Király-u. 12.

Hospodár len vtedy môže mať veľkú radosť, keď zožatú hojnú úrodu vymlátiť môže motorovou mlatiačkou, pochádzajúcou z motorovej dielne Ludvika Kállayho. Presná adresa: *Ludvíha Kállayho* motorová dielňa, Budapešť, VI., Gyár-utca číslo 28.

DOPISY.

Zo Spiša.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctená Redakcia!

Ráče prosím uverejniť teno dopis v našom mi-
lom «Kresťane».

Náš stolioný výbor 9. októbra držal svoje jasenné riadne zasadnutie. Podžupan v jeho zpráve udal, že od 1. júla do 1. októbra vydali 513 cestovných passov. V tretej štvrti roka pustošil požiar: vo Fo Farkašov-
etach a zapríčinil škody 1120 kov., v Illašovciach na-
robil škody 9930 kor., v Levoči 2500 kor., v Odorine
1350 kor. v Mecsedelpuste 20.000 kor., v Krompachoch
6060 kor. a na Sivejbrade narobil škody 18.000 korún.
Istá čiastka škody navrátila sa skrze poistenie.

V minulej štvrti roka zomrelo na osýpky z 273
chorých 16, na šarlach z 51 chorých 10, na zapálenie
hrdla z 30 chorých 5 a na brušný tifus z 26 chorých
zomreli 3. Alkohol vyhasil život jednému. Samovraždu
spáchali šestoria, náhlou smrťou zomreli 3 a náhodou
zachvátila smrť 8. Ružovou nemocou nakazené boli
ošípané koncom septembra ešte v 36 obciach. Na as-
sentírku ustanovilo sa 1943 vojopovinných, z ktorých
odobrali 614. Asi tretina vojopovinných je v Amerike.
Návrh podžupana, aby na ministra výučby zadaná bola
prošba, aby v Starej Vsi už na budúci rok sriadená a
vystavená bola štátna detská opatrovňa, bol prijatý. Na
rok 1913. stolica potrebuje 389.759 korún k zaokrytiu
výdavkov, chybujuúcich 42.232 korún pýtajú od ministra
vnútra. K poisteniu dostatočného penzijného fondu sto-
ličných úradníkov stoličnú prirážkovú daň zdvihli z 3
percentov na 6. Proti zdvihnutiu styličnej prirážkovej
dane hlasovali len traja. Ubohí roľníci už aj teraz sto-
najú pod farchou všeliakých poplatkov, čo že bude
ďalej?; V tej veci veľmi múdre urobil spiškosobotský
advokát dr. Kornel Lersch, ktorý žiadal revisiu penzij-

ných nariadení, aby len tí stoliční úradníci dostali pen-
ziu, ktorí sú vskutku už celkom práceneschopní, aby to
bolo vytvorené, čo sa už viacej razy stalo, že penzio-
vaný úradník iný úrad prijal. Aj to žiadal, aby na
penzijný fond stoličných úradníkov aj naďalej platily i
mestá, ktoré najviac práce dajú stoličným ústredným
úradom.

Dlho sa pojednávalo o uložení stoličných zákla-
dín. Levočská filiálka ružomerskej priemyselnej banky
podala prosbu, aby primeraná čiastka sirotských peňazí
aj u nej uložená bola a ponúkala štyri a pol percenty
úrakov, kým ostatné levočské peňažné ústavy dávajú
len štyri percenty. Proti prosbe levočskej katolíckej
banky rečnil i spiškosobotský mungovský ablegát Takács.
Dobre si to zapamätajte voličia spiškosobotského okresu
a na budúce vyvolte si ľudáka. Za katolícku banku reč-
nil levočský katolícky pravotár dr. Teodor Ujfalussy a
markušovský opát-farár Julius Kern. Pri hlasovaní len
sedmoria podporovali prosbu a návrh levočskej katolí-
ckej banky. Ostatní mali tú mylnú námietku, že je to
neni stoličný ústav. Odmrštený bol i ten návrh, aby
peňažné ústavy vyzvané boli, že by od sirotských pe-
ňazí dávaly štyri a pol percentov. Prítomní zástupitelia
a účastníci peňažných ústavov protestovali pravda proti
tomu, že by sa ubohým sirotám viac dostávalo; oni
starajú sa len o svoje vrecká. Proti tomu veľkému ukriv-
deniu nešťastných sirot podal sa má apellácia k mini-
sterstvu. Pravotár Ujfalussy veľmi múdre navrhoval, aby
peniaze každého okresu uložené boli do peňažných
ústavov dotyčného okolia; návrh nebol ale prijatý.
Uzavreli konečne, že zo sirotských peňazí uložia do le-
vočskej spišskej úverkovej banky 400.000 kor., do le-
vočskej spišskej sporiteľne 300.000 kor., do kézmarskej
sporiteľne 250.000, do novoveskej úverkovej banky a do
novoveskej sporiteľne 16 mest po 150.000, do felkan-
skej banky a do spiškosobotskej sporiteľne a do pod-
hradskej sporiteľne po 100.000 korún, do staroveskej
sporiteľne 70.000, do spišskobelanskej sporiteľne, do
gelnickej sporiteľne 7 banických mest, do popradskej
sporiteľne a do lubovenskej sporiteľne po 50.000 a do
podolinskej sporiteľne 30.000 korún. Starolubovenská
Ludová banka tiež podala prosbu ohľadom uloženia
stoličných peňazí. O tej prosbe pojednávať sa bude v
najbližšom zasadnutí po predstavení dôkazov spo-
lahlivosti.

Na miesto Jozefa Jáňka do ústredného výboru vy-
volený je Rudolf Biró, direktor krompachskej železnej
fabriky. Stolica uzavrela, že na snem pošle pripis, aby
stoliční nižší úradní a sluhovia tiež dostali drahotného
doplňku. Rozpočet mesta Levoče na rok 1913. bol odo-
brený. Prijem mesta obnášať má 452.539 korún a vý-
davok 487.629 korún. Chybujuúcich 35.089 korún zaokryť
sa má s 42 percentovou prirážkovou daňou. Odo-brené
bolo i uzavretie mesta Gölnicbáňa, že si shotovíť dá
asfaltovú chodbu a prijaté bolo aj uzavretie mesta Lu-
bice, že uvedie týždňové trhy, ktoré vydržiavať sa majú
v sobotu.

Na konci mojho dopisu, ktorý som napísal z tej príčiny, aby voličia vedeli, o čom sa pojednáva pri stoličných zasadnutiach, so žialom spomenúť musím, že neodvislí stoliční výborníci vo veľmi malom počte navštevujú stoličné zasadnutia a tak týmto spôsobom nedá sa dačo takého previesť, čo by ľudu bolo k prospechu. Stoličná opozícia je teraz ako rozviazaný snop bez všetkej sriadnosti a životaschopnosti. Preto vyzývam k tomu povolaných, aby nemeškali čím skorej sriadit stoličnú opozíciu, totiž kresťanskú ľudovú stranu. Bez sriadeneho vojska nemôžu sa dobiť víťazstva!

Stoličný výborník.

Upozornenie.

Ponevác nám nikto nič nedá darmo, my naše noviny tiež nemôžeme darmo posielat' ct. čitateľom. Preto aj uctive vyzývame ich s týmto, aby odoslali nám nielen predplatok, lež kto s cenou novín zaostal, i celú dlžobu- K odoslaniu penazí prosíme upotrebiť k tomuto číslu pripojenú poštovú poukážku (póstautalvány). S uctou
Vydavateľstvo Kresťana.

Spisy redakciou odporúčané.

Brezňové kvety (Sňaženky) *Malému Ježiškovi* — po drukýkrát vydáva — S dovolením arcibiskupským: Rad otov karmelitov, V., Budapest, VI., Huba-utca 12.

2. Svätý Otec Paduansky. Modlitebná knižka k úcte tohoto veľkého sv. Divotvorca. Spísal P. Štefan Soós kňaz radu karmelitov. Preložil Richare Oswald, s dovolením cirkevnej vrchnosti. Šieste vydanie 30—40 tisíc. Vydal Budapešťanský kláštor karmelitov. Cena v plátenej vazbe 60 hal.

3. Päťnást Tajemství Svätého Ruženca, v barvených obrázkoch cena 40 hal.

K dostaniu sú tiež *škapuliare* pre deti a dospelých so slovenskými lístkami ku prijatiu členov, ďalej sv. ruženca a medaillonu v najväčšom výbere. Adresa: Kálštor otov Karmelitov, Budapešť, VI. Huba-u 12.

Zmenšenie počtu sviatkov. Napísal Ladislav *Jámboř* S. J. missionár. Spisok tento posial minul sa už v 50 tisíc výtiskoch a prítomne uverejnený je aj v slovenskej reči. Pôvodca vysvetľuje v ňom úmysle sv. Otca pápeža a podvraca i namietky proti zmenšeniu počtu sviatkov uplatňované. Spisok tento vrele odporúčame zvlášte velebnému duchovenstvu. Sto výtiskov za

1 k. 20 hal. k dostaniu jo u pôvodcu: Budapešť, VIII., Mária ulica 25.

Ctená Pani!

Dajte pozor na tento pravý znak pravého

Francckového

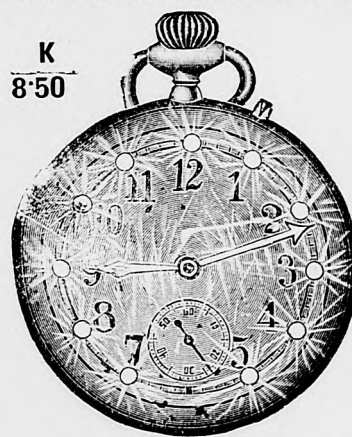
Továrná známka.

kávového prídavku a chráňte sa pred klamnými napodobeninami!

Odkazy redakcie.

J. Z. K. Vďačne uverejníme, prosíme však o kratšie zaosky.

St. M. F. Komu není rady, tomu není pomoci.

K
8:50

NOVOTA!

No. 99³/₄ R. Niklové hodinky remontoar „system Roskopf“, patent, presne regulov., s Radium osvetlením číselníka, ktorý v stálom osvetlení udáva číslice času. Kus za K 8:50. Za dobrotu hodinek triročná záruka na písme. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní obnosu

rva Hodinová Dielňa
HANNS KONRAD,
cis. a král. zásielca
Brüx, č. 3338 (Čechy).

Velký cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadost každému zdarma a franko.

Prehľadnutie

našeho hlavného so 4000 vyobrazeniami opatreného cenníka, presvedčí každého o výbornej práceschopnosti našej firmy. Preto odporúča sa v čas potreby v domácnosti osožných a príležitostných darov žiadať si náš hlavný so 4000 vyobrazeniami opatrený cenník, ktorý na žiadost zdarma a franko každému posielca c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad,

vývozný dom **Brüx, 3374.** (Čechy).

Nikl. vačkové hodinky K 4:20; lepšej kvality K 5:—; nikl. budíček K 2:90; pendl. hodiny K 8:0; harmoniky K 5:—; husle K 5:80; revolver K 6:—.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak páper, drapané 30,

88, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 46 cm. dlhá 118 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—, Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla veľa. Trojdielovú srstennú matrac na jednu posteľ K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko a poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. Arthur Wollner Lobes 135., pri Pilsen (Čechy). Podrobný cenník zdarma.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 29. októbra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	kor.	23.10—23.75
stolnobelohradská, nová	«	22.95—23.55
peštianska, nová	«	23.00—23.65
banátska, nová	«	23.45—24.25
Rž prvo triedna	«	21.25—21.45
druhotriedna	«	21.05—21.25
Jačmeň nový, prvo triedny	«	20.40—21.00
Ovos prvo triedny	«	23.00—23.80
druhotriedny	«	22.00—22.50
Datelinové sáme, červená datelina	kor.	200.00—210.00
" lucerna	«	110.00—136.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17.60	17.30	17.00	16.70	16.20	15.80	15.20
č.		7	7½	8			
K.		14.80	13.80	10.40			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor.	12.00—12.26
" hrubé	«	12.00—12.20

Fazula veľká biela	kor.	22.00—23.00
Fazula strakavá	«	25.00—26.00
Šošovica čistá	«	40.00—63.00
Zemiaky (hornouhorské) biele	«	—
" " ružové	«	9.00—10.20
" " žlté	«	9.20—11.00
Hrach lúpaný	«	30.00—32.00
Hrach nelúpaný, čistý	«	30.00—32.00
Rasca (kmin)	«	81.00—81.00
Mak	«	135.00—136.00
Kukurica	«	18.30—18.60
Proso	«	—

Za 100 kilogrammov.

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	kor.	41.00—41.00
" " White-Star (***)	«	36.00—36.00
Cukor v klobúkoch	«	94.00—94.50
" kockový	«	98.50—99.00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	«	64.50—65.00
Konopné sáme	«	29.50—31.00

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor.	192.00—193.00
Slanina mestská 4-kusová	«	166.00—167.00
" " 3-kusová	«	168.00—169.00

Trnavská sporiteľňa (šparkassa) v Trnave (NagySzombat)

v prešporskej stolici, je na hornom Uhorsku najstarší peňažný ústav.

ZALOŽENÝ ROKU 1844.

ZALOŽENÝ ROKU 1844.

Má vlastný majetok viac, ako jeden million a 600.000 korún. Vklady obnášajú blízko 12 millionov, ktorých väčšina patrí okolným gazdom a roľníkom. Najlepší dôkaz 68 ročnej dôvery.

Odporúčame roľníkom a gazdom *pôžičky na srážku* (amortisáciu) na rozličné pády. Na príklad na väčšie majetky a summy dáme pôžičku aj na 50 rokov. V tomto prípade platí dlžník od 100 korún ročne 5 korún 86 halierov a po 50 rokoch je kapitál aj interest úplne vyplatený.

Keď ale dlžník chce byť hotový so všetkým za kratší čas, môže si pôžičku vziať na 25 rokov, vtedy platí ročne 8% (osem korún od 100 korún) a za 25 rokov je s interestom aj kapitál úplne vyplatený.

Keď má volakto dlhobu intabulovanú na väčší interest, — tú odobereme na menší — a dlžník nepotrebuje platiť žiadne nové intabulačné a štemplové útraty.

Musíme podotknúť, že my každú pôžičku vyplácame v hotových peniazoch v úplnej summe, nie tak ako mnohé peštianske ústavy v papieroch, na ktorých dlžník hneď 5—8% ztratil.

Okrem toho má dlžník právo aj celý kapitál kedykoľvek polročne vypovedať a bez ztraty prinavrátiť.

Kto chce od nás pôžičku mať, nech sa neobráti na všelijakých agentov, ktorí prinajmenej 2% od sta si rátajú. Nech sa obráti rovno na *Trnavskú šparkassu*, — to ho nekoštuje nič, — tedy už mnoho zgazdoval.

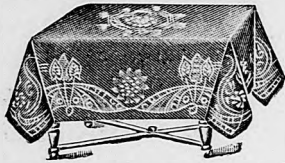
Dávame aj peniaze na zmenky (wechsle), na cenné papiere a na zlato a striebro a rátame mierny interest.

Kupujeme a predávame jakékoľvek cenné papiere.

Prijímame vklady na 4½% čisto vyplácame také kedykoľvek bez výpovede a bez srážky.

Stolové a posteľné garnitúry

v najsolidnejšom a najmodnejšom prevedení! — Žiadne riziko! Zámena dovolená, alebo peniaze späť! Č. 2081.

Bouerette garnitúra (2 posteľné prikrývadlá asi 140x190 a 1 obrus asi 138x138 cm.) so zatkanou peknou kvetlínovou obrubou z vlny bordočervenej, alebo olivovej farby v konkurenčnej jakosti K 12-20. Jednotlivé posteľné prikrývadlá K 4-45. Jeden obrus K 3-30. Č 2165. To isté v lepšej jakosti K 13.—. Jednotlivé prikrývadlá K 4-75. Jednotlivé obrusy K 3-50. Garnitúry v jemnejšom prevedení, v hojnejších vzoroch K 15-20, 16.—, 18.—, 21-50 a vyššie. Bohatý výber v mojom hl. cenníku.

Rozposiela na dobierku svetová firma c. a. k. dvorný dodávateľ **Hanns Konrad**, vývozný obchod, **Brüx** číslo 3353. Čechy. Píajte môj hlavný cenník s ca. 4000 obrázkami darom a franko.

Proti lámke a pakostnici

zvláštny a chýrny lekármi preskúmaný ideálneho zloženia liek je **Menfor**. Zvláštny účinkuje pri neduhoch lámky a pakostnice, pri lúpaní v údoch a v hlave istotne zastavuje bolesť. **Menfor** je suchá masť k natieraniu, ktorá už po jednotlivom natretí chytro zastaví bolesť. — Túbus **Menfora** na prábu K 1-50. Veľký túbus K 2-50.

Zasielanie poštou každodenne. — Pri voprednom doposlaní peňazi stojí viac len o 14 halierov.

Rozposielajúci miesto: **Lekárna Sv. Ducha BUDAPEST. VI., Király-utca 12/c. sz.**

Bezpečne holi sa každý

s mojím najlacnejším strojom k holeniu No. 8778. Najvyšší bezpečný stroj k holeniu fajnovu niklovaný s dvojitým nožom, odporúča sa zoláste pre nebezpečných, bo každé poranenie je vytvorené, holi práve tak chytro ako britva K 2.20. No. 8710. Najlacnejší niklovaný stroj k holeniu, s dobrým dvoj-

rezným nožom K 2.20. No. 8710^{1/2}. Tenistý stroj s 3 dvojitými nožmi K 2.80. Dvojrezové rezervy nože kus po 25 h., tucet K 2.50. Žiadne riziko. — Zámna povolena alebo navrat peňazi. S poštovou do erkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi, bezprostredne súkromníkom zasiela všestranné známy svetochýrny obvod

HANNIS KONRAD c. a. k. dvorný zásielca **Brüx**, číslo 3353. Čechy.) Obrázkový cenník so 4000 vyobrazením na žiadosť posielam sa každému zdarma a franko.

Továrne ceny:

Šatky flanelové na hlavu	...	K	—50
Pletené vesty s rukávami	...	«	2-50
Jemné pletené vesty s rukávami	...	«	3-60
Pletené vesty pre chlapcov	...	«	2-—
Zimné triká s dvojitými prsami	...	«	1-20
Veľké flanelové košeľe s golierom	...	«	1-50
Veľké tmavé košeľe pre mužských	...	«	1-40
Veľké ženské košeľe flanelové	...	«	1-20
Biele košeľe s vyšíváním	...	«	1-40
Podvážniky pletené tucet	...	«	3-—
Ťažké punčochy pre ženské tucet	...	«	4-—
Triká pre deti v každej veľkosti	...	«	—90

Adolf Zucker, Pilsen S. 3. (Čechy).

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako sná mäkké jak páper, drapané 30 K, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 1-6 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dlhá 58 cm. široká K 3.—, 4.—, 5.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho hotovujeme vo veľkosti dia vole. Trojdielovú srstennú matrac na jednu posteľ K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Výhodné kupovanie

hodín každého druhu poskytuje prvá dielňa hodín

Hanns Konrad,

cis. a kral. dvorný zásielca **Brüx**, číslo 3362 (Čechy), ktorá predáva niel. váčkové hodinky po K 2-90; strieborné hodinky po K 8-40; hodiny pre kuchyňu po K 3-20; hodiny s kukučkou po K 8-80; pendlové hodiny po K 8-50; s trojročnou zárukou na pisme. Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami každému na žiadosť posielam sa zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Laoné perie na posteľ!

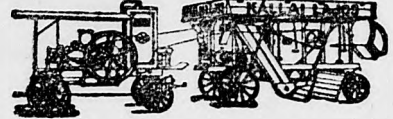

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako sná biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie papierie z prs 12 K. Pri objednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo navrat dovolené. Za nezopovedné navrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Známo je vôbec,

že len

LUDVIKA KÁLLAI-ho

motorfabrika

Budapest, VI., Gyár-utca 28,

pri úplnej záruke líruje najchýrnejšie motormlátiace stroje. Po celej krajine pochvalne známych najlepších a najjednoduchších, pôvodných Ludvika Kállai motorov prosíme žiadať obrázkový cenník.

Upozornenie! Ludvika Kállai-ho vychýrenú motorovú fabriku netreba zameniť s druhými firmami pod menom Kállai.

Pri panjúcej veľkej drahotě potravnych článkov je bryndza

následkom zvláštnej záživnosti nevyhnutne potrebný najobľúbenejší článok v každej domácnosti.

Prvá dielňa liptovskej karpátskej ovčej bryndze Filip Pevný Liptovský Sv. Mikuláš

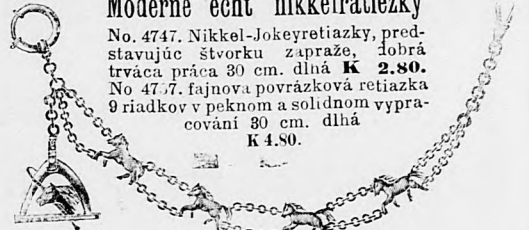
(Založená 1873.)

Odporúča I. bryndza (mladá) ... K 5.70
Odporúča II. bryndza (stará) ... K 5.20

V diežkach po 5 kilogramov zasiela sa franko na každú poštovú stanicu. Podrobný cenník a reklám-tabule na žiadosť zdarma a franko.

Moderné echt nikkeltiazky

No. 4747. Nikkel-Jockeyretiazky, predstavujú štvorku zapraže, dobrá trvaca práca 30 cm. dlhá K 2.80. No. 4747. fajnova povrázková retiazka 9 riadkov v peknom a solidnom vypracovaní 30 cm. dlhá K 4.80.

Žiadne riziko! Zámna povolena alebo navrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlaní peňazi cis. a kral. dvorný zásielca **HANNIS KONRAD**, dom vývozný Brüx číslo 3344. — Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielam sa zdarma a franko.

No. 4773. Hasičska niklová hodinková retiazka 26 cm. dlhá K 2.70.

